

Internal investigations regarding White Collar Crimes

Av. Simona Pirtea,
membru APCF

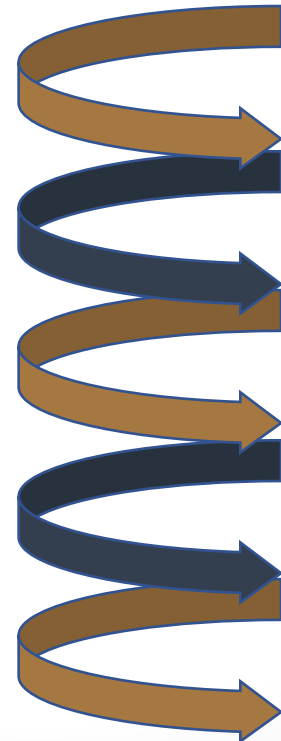

White Collar Crime & Corporate Fraud in Romania

Internal Fraud Risk • Prevention • Fiscal & Tax Compliance • CyberSecurity

Puncte de discutie:

- ❑ Surse de identificare
- ❑ Posibili autori
- ❑ Motivatia autorilor
- ❑ Modalitati de actiune
- ❑ Obligatiile companiei
- ❑ Studii de caz

Surse de identificare

solicitarea de documente din partea autoritatilor statului

solicitari din partea organelor de urmarire penala

corporate due diligence

suspiciuni bazate pe actiunile unor persoane

rapoarte de audit

whistleblowing

articole de presa

verificari facute prin sondaj

verificare de documente

sesizari primite de la diferite persoane

Posibili autori

Tipuri de frauda

In functie de persoanele care pot comite astfel de infractiuni, fraudele se clasifica in:

- frauda interna** - cauzata de un angajat/reprezentant sau de o persoana din conducerea companiei;
- frauda externa** - provenita de la un client/partener, un potential client sau o terta persoana;
- frauda conjuncta** - savarsita de un angajat/reprezentant impreuna cu o persoana din afara companiei (inclusiv client).

Posibili autori

Frauda interna

- ❑ reprezinta frauda realizata de catre angajatii sau reprezentantii companiei, indiferent de pozitia detinuta de acestia;
- ❑ cu cat persoana care comite frauda este situata mai sus in ierarhia companiei, cu atat efectele pot fi mai importante;
- ❑ poate crea prejudicii directe (pierderi financiare) sau indirecte (eventuale sanctiuni aplicate companiei de catre autoritatile publice);
- ❑ in cazul in care frauda este realizata in numele, in realizarea obiectului de activitate sau in interesul companiei, de catre o persoana imputernicita cu functii de conducere (reprezentant, persoana cu atributii de luare a deciziilor, persoana care exercita controlul) se poate atrage inclusiv **raspunderea penala a companiei**;
- ❑ poate lua forma unor conflicte de interese, delapidari, coruptie in mediul privat, inselaciuni, falsuri in inscri suri, spalarea banilor etc.

Posibili autori

Frauda conjuncta

- ❑ este frauda comisa de persoane din interiorul companiei impreuna cu parteneri contractuali, potentiali parteneri contractuali sau terti;
- ❑ legatura dintre persoana interna si cea externa poate fi voita (complicitate) sau determinata (de regula, de catre persoana externa, prin constrangere sau corupere);
- ❑ poate lua forma unui spionaj comercial, a unor intelegeri anticoncurentiale, a unor furturi de date, sabotaje, divulgare de informatii confidentiale, delapidare, spalare de bani etc.;
- ❑ de regula, initiativa provine de la persoana externa, insa nu este exclus ca o persoana din interior sa propuna o schema frauduloasa unei terte persoane care ar urma sa beneficieze, la randul ei, de ajutorarea acesteia in realizarea activitatii.

Posibili autori

Frauda externa

- ❑ desemneaza frauda comisa de parteneri contractuali, potentiali parteneri contractuali sau terti;
- ❑ acestia pot exploata vulnerabilitati ale sistemelor informatice sau ale politicilor companiei ori pot crea brese (de securitate) in scopul comiterii infractiunii;
- ❑ frauda externa poate sa provina si de la o vulnerabilitate a unei persoane din interiorul companiei, care sa fie inselata de catre autori (*e.g.* phishing);

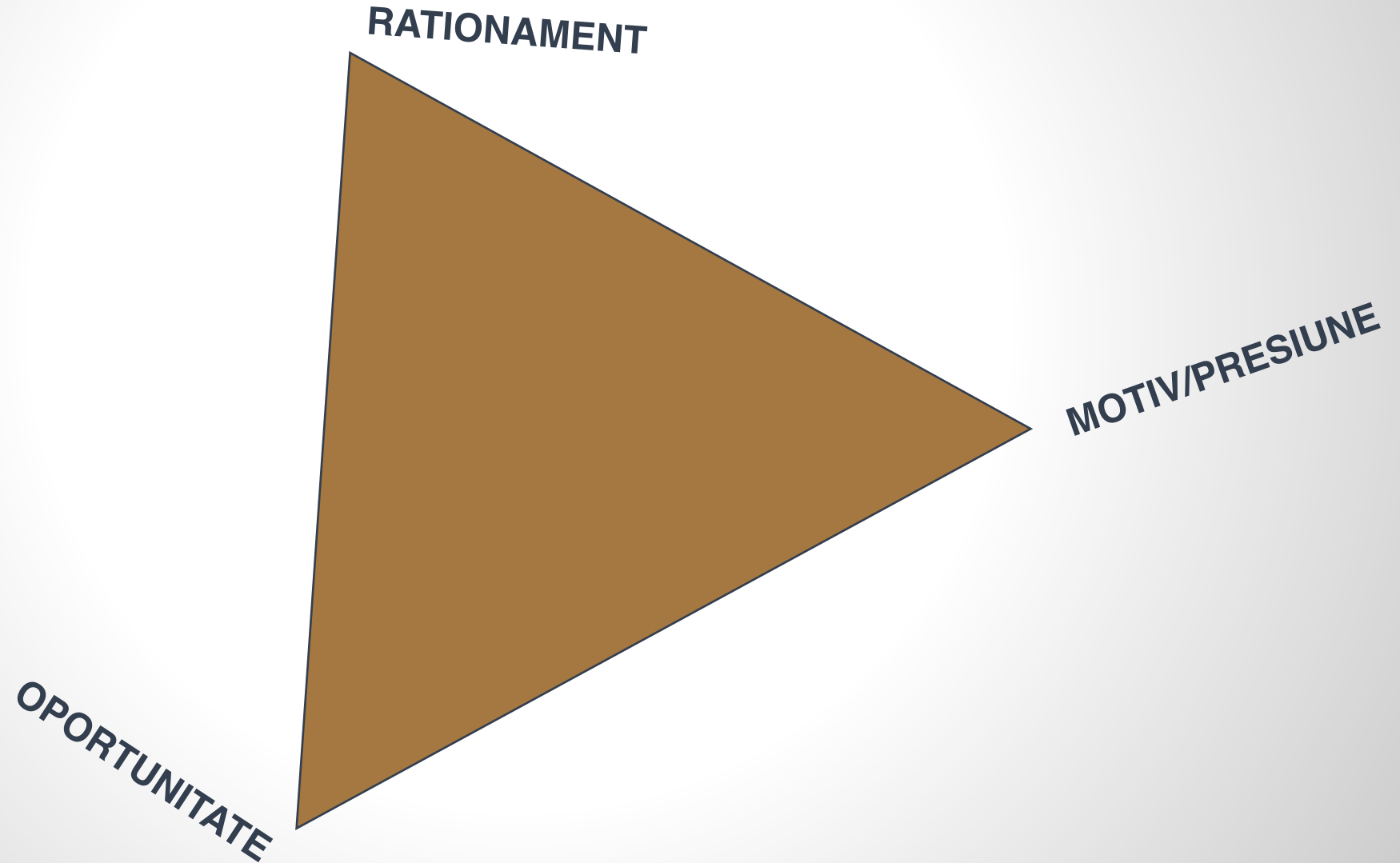

Motivatia autorilor

Factorii fraudelor

Triunghiul Fraudei

elaborat de Donald R. Cressey,
criminolog

Motivatia autorilor

Factorii fraudelor

RATIONAMENT

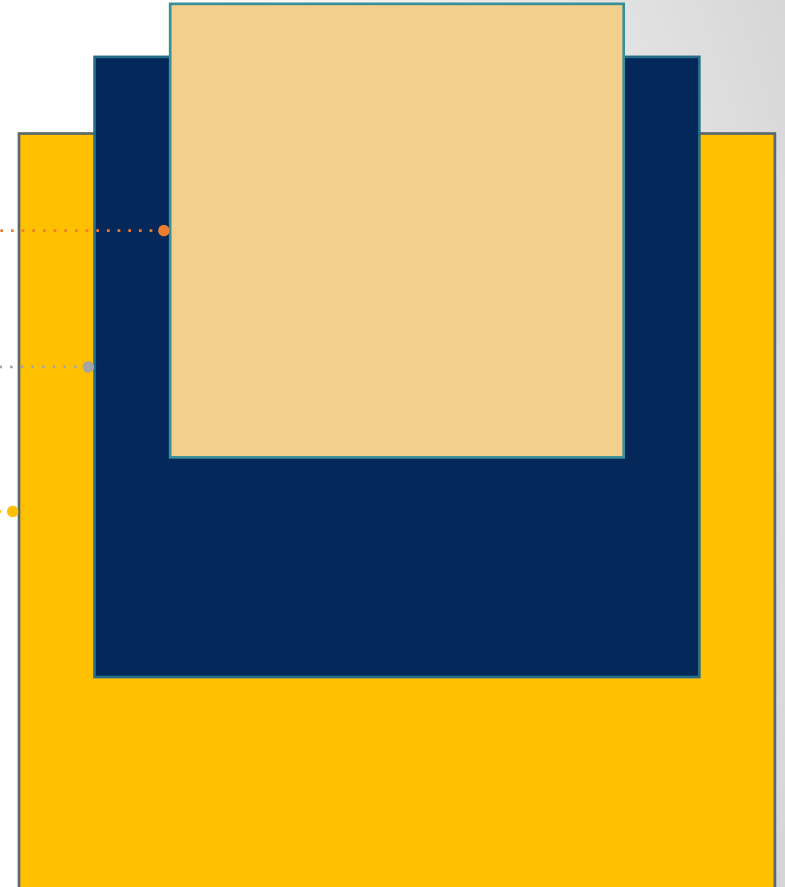
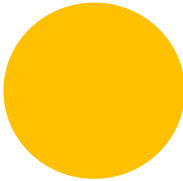
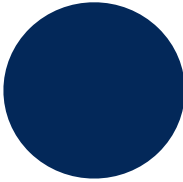
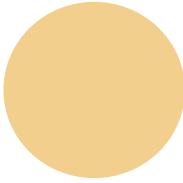
- lipsa constientizarii conduitei gresite sau a consecintelor acesteia;
- asumarea unor anumite consecinte avand in vedere posibilele beneficii;
- speranta ca nu va fi descoperita fapta;

OPORTUNITATE

- o deficiente in design-ul mecanismului comercial/de control;
- un accident care a cauzat o breasa de securitate;
- lipsa oricarei forme de control a activitatii;

MOTIV/PRESIUNE

- nevoia de bani, supraindatorarea (pot fi cauzate de anumite slabiciuni ale persoanelor, cum ar fi viciile sau dependentele), de stilul de viata, de o afectiune medicala, de probleme familiale, santaj etc;
- presiunea rezultatelor, dorinta de success, de imbogatire, lacomia;
- orgoliu, asteptari ale apropiatilor;

Modalitati de actiune

Gestionarea informatiilor

- verificarea veridicitatii informatiilor primite, prin efectuarea unor investigatii interne preliminare;
- luarea unor “interviuri” persoanelor care ar putea fi implicate sau celor care ar putea detine informatii relevante;
- identificarea faptelor conexe sau a persoanelor care ar putea fi implicate;
- analize de risc cu privire la planurile potentiale;
- stabilirea unei strategii coerente de actiune (disuasiva, *eventual* represiva si preventiva);

Denuntarea fraudei este obligatorie cand (1):

- ❑ pentru functionarii publici: Orice infractiune despre care se ia cunostinta in exercitarea atributiilor de serviciu trebuie sesizata de indata organelor de urmarire penala. Sanctiune: persoana poate fi acuzata de comiterea infractiunii de **omisiunea sesizarii** (*art. 267 C. pen. - Functionarul public care, luand cunostinta de savarsirea unei fapte prevazute de legea penala in legatura cu serviciul in cadrul caruia isi indeplineste sarcinile, omite sesizarea de indata a organelor de urmarire penala*).
- ❑ catre DNA - potrivit art. 14 alin. 1 al OUG nr. 43/2002, persoanele cu atributii de control sunt obligate sa sesizeze Directia Nationala Anticoruptie cu privire la orice date sau informatii din care rezulta ca s-a savarsit una dintre infractiunile atribuite in competenta Directiei (infractiuni de coruptie, infractiuni de fraude cu fonduri europene, infractiuni comise de inalti demnitari ai statului s.a.).

Denuntarea fraudei este obligatorie cand (2):

- ❑ catre DIICOT - potrivit art. 12 alin. 1 din OUG nr. 78/2016, persoanele cu atributii de conducere sau de control sunt obligate sa sesizeze Directia de Investigare a Infractiunilor de Criminalitate Organizata si Terorism cu privire la orice date sau informatii din care rezulta ca s-a savarsit una dintre infractiunile atribuite in competenta Directiei (infractiuni de crima organizata, infractiuni informatice s.a.).
- ❑ catre ONPCSB - raportarile referitoare la tranzactiile prevazute in Legea nr. 129/2019, tranzactiile suspecte ori suspiciunile de spalare a banilor sau de finantare a terorismului.

Obligatiile companiei

Denuntarea faptelor

Persoana cu atributii de control (art. 291 alin. 2 CPP)

Orice persoana care exercita un serviciu de interes public pentru care a fost investita de autoritatile publice sau care este supusa controlului ori supravegherii acestora cu privire la indeplinirea respectivului serviciu de interes public, care in exercitarea atributiilor sale a luat cunostinta de savarsirea unei infractiuni pentru care actiunea penala se pune in miscare din oficiu, este obligata sa sesizeze de indata organul de urmarire penala.

Denuntarea fraudei poate fi oportuna cand:

- nu se poate ajunge la o intelegere amiabila cu autorul fraudei;
- exista o obligatie de denuntare, potrivit prevederilor legale;
- compania/alte persoane ar putea fi acuzate de favorizarea faptuitorului;
- in orice alte situatii in care se descopera un comportament infractional.

Obligatiile companiei

Conservarea probelor

Gestionarea probelor fizice

- ❑ pastrarea documentelor doveditoare in format original si copie; **originalul este important** pentru a putea fi supus, in cazul unei investigatii penale, unor verificari prin efectuarea de expertize (inclusiv grafoscopica);
- ❑ depozitarea acestora in **spatii cu access limitat** (al unui numar restrans de persoane), protejate de posibili factori daunatori voluntari sau involuntari;
- ❑ pastrarea in arhiva a unor documente care ar putea fi utile intr-o anumita cauza;
- ❑ o atentie deosebita trebuie acordata dispozitiilor de **Dreptul muncii** sau **GDPR** privind **respectarea dreptului la viata privata al angajatilor**, pentru ca pastrarea sau obtinerea unor date/informatii/documente sa nu fie considerata o ingerinta nejustificata.

Obligatiile companiei

Conservarea probelor

Gestionarea mijloacelor de proba electronice si evitarea unor vulnerabilitati

- instalarea de soft-uri care sa monitorizeze activitatea electronica;
- instalarea de soft-uri care sa permita accesul doar in mod controlat la canalele de comunicare externe sau chiar sa restrictioneze accesul la anumite platforme sau retele;
- instalarea de soft-uri care sa permita doar copierea autorizata a datelor informatice stocate in sistemele informatice detinute de companie;
- limitarea accesului la anumite date informatice in functie de pozitia pe scara ierarhica si de atributiile efective pe care le are fiecare persoana;
- instruirea personalului cu privire la masurile generale de siguranta a sistemelor informatice, astfel incat sa fie cat mai putin vulnerabile la eventuale tentative externe de fraudă (care incearca sa exploateze o potentiala eroare umana);
- crearea unor *storage vault*-uri pentru informatiile sensibile.

Studiu de caz

- ❑ X, CEO al companiei A (*care are >50 angajati*), decide sa isi insuseasca sume importante de bani din companie;
- ❑ ia legatura cu o persoana care detine un “carusel” de societati-fantoma, incheie cu o societate din acest grup contracte in numele companiei (*e.g. pentru servicii de consultanta, vanzari/cumparari fictive de active sau la preturi supra/subevaluate etc.*) si plateste toate facturile emise;
- ❑ banii platiti pentru facturi ajung (fizic) inapoi la el, minus un comision pastrat de detinatorul grupului (1,5-10%);
- ❑ organele de urmarire penala descopera grupul si incep investigatia (inclusiv cu privire la X si compania A);
- ❑ de asemenea, considera fictive cheltuielile cu consultanta, sens in care banuiesc compania A de evaziune fiscala;
- ❑ procurorii trimit o adresa companiei A, in care intreaba daca se constituie parte civila in dosar fata de prejudiciul produs de X;
- ❑ X deturneze aceasta corespondenta si raspunde, semnand in fals pentru o alta persoana, ca societatea nu se constituie parte civila;
- ❑ X negociaza cu procurorii si, in schimbul unor denunturi, obtine un Acord de Recunoastere a Vinovatiei favorabil;
- ❑ pentru incheierea acestui Acord, X ofera mita procurorului de caz (mita mascata, din fondurile companiei, platind o societate a sotiei procurorului);
- ❑ in Rechizitoriul final, evaziunea fiscala nu este trimisa in judecata, motivandu-se ca era prea mica suma raportat la cifra de afaceri a companiei; totusi, procurorii nu exclud existenta faptei, chiar daca a fost comisa prin delapidare;
- ❑ compania afla de existenta dosarului de pe portalul instantei (investita cu confirmarea Acordului).

Studiu de caz

Posibile actiuni

- ❑ verificari interne referitoare la documentele justificative ale platilor efectuate de X;
- ❑ identificarea unor posibili complici din interiorul companiei;
- ❑ identificarea unor documente care sa dovedeasca utilizarea companiei in scop propriu de catre X;
- ❑ denuntarea faptei de dare de mita a lui X, pentru a nu se considera ca mita a fost data pentru societate, precum si denuntarea, daca exista, a unei eventuale complicitati ale altor persoane;
- ❑ gestionarea dosarelor penale identificate (in care compania nu a avut calitatea de suspect);
- ❑ reorganizarea interna a companiei, prin:
  - instituirea unui sistem echilibrat de *checks & balances*;
  - implementarea unei politici anti-bribery;
  - implementarea unei politici pentru corespondenta oficiala.

Va multumesc,

Av. Simona Pirtea,
membru APCF

